

בעניין:

1. תנועת אומ"ץ - אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי

על ידי ב"כ עו"ד יצחק מינא ו/או עדי ריטיגשטיין-אייזנר
מרחוב הארבעה 28, תל אביב
טלפון: 052-9436807, 050-2422421; פקס: 077-4704120

2. התנועה למען איכות השלטון בישראל ו-89 אחרים

ע"י ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או תומר נאור
ו/או אריאל ברזילי ו/או הידי נגב ו/או גילי גוטוירט
ו/או רחל אל-שי רוזנפלד ו/או רותם בבלי-דביר
ו/או תמר באום ו/או אורי הס ו/או סתיו לבנה להב
מרח' יפו 208 ירושלים, ת.ד. 4207 ירושלים 91043
טל': 02-5000073; פקס': 02-5000076

העותרים

- נ ג ד -

1. מבקר המדינה

ע"י ב"כ עוה"ד אליה צונץ ו/או ניקולס גיפס
ו/או ישראל קליין ו/או נגב אלוני
ממשרד ש. הורוביץ ושות', עו"ד
אשר מענם לצורך מסירת כתבי בי-דין הוא:
רחוב אחד-העם 31, תל-אביב 6520204
טל': 03-5670700; פקס': 03-5660974

2. ראש המטה הכללי, צה"ל

3. ראש שירות הביטחון הכללי

4. ראש הממשלה

5. היועצת המשפטית לממשלה

6. ראש המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים

משיבים מס' 2-6 ע"י ב"כ עוה"ד מפרקליטות המדינה, מחלקת בג"צים
אשר מענם לצורך מסירת כתבי בי-דין הוא:
רחוב צלאח א-דין 31, ירושלים
טל': 02-6466590; פקס': 02-6467011

המשיבים

תגובה מטעם מבקר המדינה

לבקשת ארכה מיום 6.8.2024 מטעם משיבים מס' 2-6

משיב מס' 1, מבקר המדינה, מתכבד להגיש תגובה מטעמו לבקשת הארכה השנייה מטעם משיבים מס' 2-6 מהיום (6.8.2024), כדלקמן:

1. ממועד הגשת בקשת הארכה הקודמת מטעם משיבים מס' 2-6 (ביום 28.7.2024) ועד למועד הגשת תגובה זו, לא התקיימה פגישה בין נציגי משרד מבקר המדינה לבין נציגי משיבים מס' 2-6.

2. על כן, למרבה הצער, לא ניתן לעדכן את בית המשפט הנכבד על התקדמות כלשהי במגעים בין הצדדים בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 17.7.2024.
3. למעשה, למן תום הדיון בעתירה (ביום 17.7.2024), נערכה פגישה אחת בלבד בין נציגי מבקר המדינה לבין נציגי משיבים מס' 2-3, ביום 25.7.2024 (יום עבודה אחד טרם המועד המקורי שנקצב להגשת הודעת עדכון). בפגישה הציגו נציגי מבקר המדינה מתווה מפורט ביחס להמשך עריכת ביקורת המדינה. במהלך הפגישה התחייבו נציגי משיבים מס' 2-3 לתת התייחסות למתווה תוך מספר שעות ולכל המאוחר עד ליום למחרת (26.7.2024). אף על פי כן, עד למועד הגשת תגובה זו, צה"ל לא מסר עמדה כלשהי ביחס לאותו מתווה מפורט.
4. המציאות המורכבת של התארכות הלחימה, כבר למעלה מעשרה חודשים, אך מחדדת הצורך בביקורת המדינה. כפי שמבקר המדינה ציין בתגובתו המקדמית לעתירה לא ניתן להשהות ביקורת המדינה עד אין קץ וקיימת חובה לערוך ביקורת מדינה גם בעת המורכבת הזו.
5. החובה לעריכת ביקורת המדינה נוכח האתגרים הביטחוניים הרובצים לפתחנו גם בעת הזו נגזרת לא רק מחוק יסוד: מבקר המדינה וחוק מבקר המדינה, אלא גם מההכרח להיערך באופן מיטבי לשם איתור ליקויים ותיקונם המהיר והיעיל, במסגרת הליכי הביקורת על מערכת הביטחון.
6. לצורך ההמחשה, נציין כי אך לאחרונה פנה מבקר המדינה אל ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, בעניין מחלוקת בין משרד הביטחון למשרד הפנים בסוגיית פינוי וקליטת אוכלוסייה בתרחיש התרחבות הלחימה בזירת צפון (יצוין כי הסוגיה עלתה אגב ביקורת על פינוי וקליטה של אוכלוסייה, הרלוונטית גם לביקורת בצה"ל ונכללה בנושאי הביקורת במסגרת שלב א'), והעלה בפניו את הצורך הדחוף בהסדרת הטיפול באוכלוסייה המפונה ובתיקון ליקויים שאותרו עד כה בטיפול במפונים. יצוין כי בעקבות פניה זו, החל הטיפול בליקויים אלו. יש בכך, כדי ללמד על חשיבותה של ביקורת המדינה בעת הזו.
- תצלום מכתבו של מבקר המדינה לראש הממשלה בעניין הטיפול באוכלוסיית המפונים מיום 27.6.2024 **מסומן בספרה "1"**.
7. התמשכות הלחימה אף מחזקת הנחיצות להפעיל בדחיפות מנגנון מתפקד, מושתת חקיקה, שיתבסס על יחסי מבקר-מבוקר ויאפשר עריכת ביקורת המדינה במתכונת גמישה שתתאים לעלויות ולמורדות בעצמותה של הלחימה, חלף המצב היום של מניעה מוחלטת של ביקורת מדינה כלשהי והלכה למעשה מתן פטור גורף למשיבים מס' 2-3 מביקורת.
8. **נוכח המצב הביטחוני השורר נכון ליום 6.8.2024 מסכים מבקר המדינה למתן הארכה המבוקשת בבקשת משיבים מס' 2-6; ואולם נוכח הדברים שצוינו לעיל ביחס להתמשכות הלחימה וחשיבות עריכת הביקורת גם בעת הזו, מבקר המדינה מבקש להדגיש כי המשך המצב הקיים בו לא נערכת שום ביקורת מדינה ביחס למשיבים מס' 2-3 ולכך השפעה גם על ביקורת דרגים מדיניים ואזרחיים (שחלק מהביקורות הללו מצוי בישורת האחרונה ולצורך השלמתן נדרשת התייחסות מצה"ל), אינו תקין, אינו עולה בקנה אחד עם שיטתנו המשפטית ואינו יכול להימשך לאורך זמן**

נוסף. שומה על משיבים מס' 2-6 לבוא בדברים – כקבוע בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 17.7.2024 - עם מבקר המדינה ולסכם מתווה שיאפשר ביקורת המדינה בשים לב להתמשכות הלחימה, באופן מדורג, ובמיקוד על נושאים שבית המשפט הנכבד כלל בהחלטתו מיום 17.7.2024.

9. לא נעלם מעיני מבקר המדינה כי לצד ההיערכות לאתגרים הביטחוניים, צה"ל משלים בימים אלו תחקירים מבצעיים (כמו תחקיר המסיבה בנובה שלפי כלי התקשורת צפוי להתפרסם בקרוב), וזאת לאחר שמספר רב של תחקירים מבצעיים כבר הושלמו, חלק מהממצאים של תחקירים אלו אף פורסם בתקשורת, ומסמכים רבים בהקשרים אלה הועברו לגורמים פרטיים, אך לא לביקורת המדינה, בה בשעה שמבקר המדינה עומד בפני השלמת דו"חות דוגמת נושא רישוי המסיבה וממתין למספר התייחסויות מצומצם מצה"ל.

10. הואיל ומסירת התחקירים המבצעיים וכן המסמכים שנאספו במסגרתם לידי מבקר המדינה הינה חובה שבדין (סעיף 3 לחוק יסוד: מבקר המדינה), וזו אינה דורשת השקעת תשומות כלשהן מצד צה"ל (שכן המסמכים כבר רוכזו ובכל מקרה מבוקר אינו רשאי "לסנן" מסמכים שנדרש להמציא), וקבלתם תאפשר התקדמות בביקורת המדינה (לרבות בדרגים מדיניים ואזרחיים), כמו גם הגשמת האינטרס הציבורי, הרי ראוי שצה"ל יעשה כן בהקדם האפשרי.

ניקולס גיפס, עו"ד

ש. הורוביץ ושות'
ב"כ מבקר המדינה

אליה צונץ, עו"ד

תל-אביב - יפו, היום 6 בחודש אוגוסט שנת 2024.